

Wrakingsprotocol rechtbank Den Haag

In dit wrakingsprotocol zijn de uitgangspunten neergelegd die de rechtbank Den Haag in acht neemt bij de behandeling van een verzoek tot wraking van één van haar leden. Onder omstandigheden kan aanleiding bestaan om van deze uitgangspunten af te wijken. De bekendmaking van dit protocol gebeurt ter voorlichting en niet om verplichtingen of aanspraken in het leven te roepen of uit te breiden. Dit protocol, dat geen recht vormt in de zin van artikel 79 RO, treedt per 1 augustus 2023 in werking.

1. Het wrakingsverzoek

1. Op verzoek van een partij (zijnde een blijkens de wet of de rechtspraak tot wraking gerechtigde procesdeelnemer) kan elk van de rechters die een zaak behandelen, worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden.
2. In zaken waarin de partij zich verplicht moet laten vertegenwoordigen, moet het verzoek tot wraking op straffe van niet-ontvankelijkheid worden ingediend door een advocaat. De verzoeker die zonder bijstand van een advocaat een verzoek indient, wordt hierop in beginsel gewezen. Hij krijgt gedurende een aan hem mee te delen termijn de gelegenheid zijn verzuim te herstellen. Indien het verzuim niet of niet tijdig wordt hersteld, wordt verzoeker door de wrakingskamer niet-ontvankelijk verklaard in het verzoek.
3. Het wrakingsverzoek moet schriftelijk worden gedaan. Het verzoek kan tijdens een zitting ook mondeling worden gedaan. In dit laatste geval legt de griffier de inhoud van het wrakingsverzoek en de daaraan door de verzoeker of zijn gemachtigde/raadsman ten grondslag gelegde feiten of omstandigheden vast in een proces-verbaal dat wordt getekend door de voorzitter en de griffier.
4. Het wrakingsverzoek vermeldt de feiten of omstandigheden waardoor volgens verzoeker de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden; alle feiten en omstandigheden moeten tegelijk worden voorgedragen.
5. Het wrakingsverzoek moet worden gedaan zodra de in lid 4 bedoelde feiten of omstandigheden aan verzoeker bekend zijn geworden en voordat in de hoofdzaak is begonnen met het doen van de einduitspraak.

2. Wrakingskamer

1. Het wrakingsverzoek wordt behandeld door een meervoudige kamer (hierna: de wrakingskamer) van de rechtbank Den Haag, bij voorkeur bestaande uit leden van de door het bestuur van de rechtbank Den Haag aangewezen vaste wrakingskamer. De vaste wrakingskamer bestaat uit:
 - een algemeen voorzitter en een of meer plaatsvervangende voorzitters;
 - uit elk rechtsgebied een of meer rechterlijke ambtenaren.De vaste wrakingskamer wordt bijgestaan door:
 - een algemeen secretaris, een plaatsvervanger en desgewenst een of meer andere griffiers.De namen van de leden van de vaste wrakingskamer zijn vermeld op de website van de rechtbank Den Haag. De aanwijzing tot lid van deze kamer kan steeds worden ingetrokken. De rechtsprekende leden hebben ruime rechterlijke ervaring.

2. In geval van wraking van een lid van een meervoudige kamer nemen de overige rechters van die kamer geen zitting in de wrakingskamer die het verzoek behandelt. De leden van de wrakingskamer zijn zoveel mogelijk afkomstig uit verschillende rechtsgebieden van het gerecht. De samenstelling van de wrakingskamer geschiedt zo dat bij voorkeur één van de leden werkzaam is (of recentelijk werkzaam is geweest) in het rechtsgebied waarin de rechter van wie de wraking is verzocht (hierna: de rechter) werkzaam is. De leidinggevende van de rechter neemt geen zitting in de wrakingskamer.

3. Toedeling van zaken

1. De wrakingskamer werkt volgens een vooraf opgesteld zittingsrooster, waarop aan de hand van beschikbaarheid, senioriteit en ervaring drie wrakingsrechters en een griffier zijn ingedeeld. Na ontvangst van een wrakingsverzoek en nadat gebleken is dat de rechter niet in het verzoek berust en dat geen afdoening buiten zitting plaatsvindt, wordt de zaak in beginsel ingedeeld op de eerstvolgende zitting van de wrakingskamer waarop nog zittingsruimte beschikbaar is. Indien een wrakingsrechter na de definitieve toedeling tot de conclusie komt dat hij een zaak niet kan behandelen, zal hij een verschoningsverzoek indienen. Als naar het oordeel van de (plaatsvervangend) voorzitter van de wrakingskamer na de definitieve toedeling van de zaak wijziging van de samenstelling nodig is vanwege zwaarwegende redenen beslist de (plaatsvervangend) voorzitter van de wrakingskamer of en hoe de samenstelling van de wrakingskamer wordt gewijzigd. Zodra de namen van de wrakingsrechters bekend zijn worden deze aan verzoeker en de rechter meegedeeld. Indien na de definitieve toedeling nog een rechterswisseling plaatsvindt, dan wordt deze, onder opgaaf van redenen, uiterlijk op de zitting meegedeeld.
2. Om organisatorische redenen of in geval van spoedeisendheid kan in afwijking van lid 1 gewerkt worden met een ad hoc kamer, die wordt samengesteld op basis van beschikbaarheid, senioriteit en ervaring in beginsel uit leden van de vaste wrakingskamer.
3. De toedeling van zaken vindt plaats onder eindverantwoordelijkheid van het gerechtshof, zonder inmenging van buitenaf.

4. De behandeling van het verzoek

1. De wrakingskamer neemt het verzoek tot wraking in beginsel zo spoedig mogelijk in behandeling.
Dit is anders als de wrakingskamer eerder naar aanleiding van een door of namens verzoeker tot wraking ingediend wrakingsverzoek in een bepaalde zaak tegen een of meer rechters een wrakingsverbod heeft uitgesproken en door of namens verzoeker in dezelfde zaak een nieuw wrakingsverzoek tegen dezelfde rechter(s) wordt ingediend. In dat geval kan de (plaatsvervangend) voorzitter van de wrakingskamer – of bij hun afwezigheid één van de leden van de vaste wrakingskamer – direct beslissen zo'n nieuw verzoek niet in behandeling te nemen, ongeacht de wijze waarop dat nieuwe verzoek is gedaan. Dit wordt (eventueel per e-mail) schriftelijk aan de indiener van het verzoek bevestigd.
Ook in het geval al einduitspraak is gedaan, of onder het genoemde zaak- of rekestnummer geen inhoudelijke zaak bekend is, kan de (plaatsvervangend) voorzitter van de wrakingskamer – of bij hun afwezigheid één van de leden van de vaste wrakingskamer – aanstonds beslissen dat het

wrakingsverzoek niet in behandeling wordt genomen. Ook dit wordt (eventueel per e-mail) schriftelijk aan de indiener van het verzoek bevestigd.

2. De wrakingskamer kan het verzoek tot wraking zonder behandeling ter zitting kennelijk ongegrond verklaren, indien het duidelijk is dat het verzoek niet tot toewijzing zal leiden. De wrakingskamer kan het verzoek tot wraking zonder behandeling ter zitting kennelijk niet-ontvankelijk verklaren:

- a. indien het verzoek niet door een partij is ingediend;
- b. indien, in geval van verplichte procesvertegenwoordiging, het een schriftelijk verzoek betreft dat niet is ondertekend door een advocaat en dat verzuim, na daartoe geboden gelegenheid, niet binnen de gestelde termijn is hersteld;
- c. indien het verzoek is ingediend na het tijdstip waarop in de hoofdzaak einduitspraak is of wordt gedaan;
- d. indien het verzoek geen betrekking heeft op de met de behandeling van de zaak belaste rechter of is gericht tegen het hele college;
- e. indien het een volgend verzoek ten aanzien van eenzelfde rechter betreft, tenzij feiten of omstandigheden worden voorgedragen die pas na het eerdere verzoek aan de verzoeker bekend zijn geworden;
- f. indien ten aanzien van verzoeker in een eerdere beslissing op een wrakingsverzoek bepaald is dat wegens misbruik een volgend verzoek niet in behandeling wordt genomen;
- g. indien het een verzoek tot wraking van de wrakingskamer of één of meer van haar leden betreft en sprake is van evident misbruik van recht.

3. De rechter kan beslissen het verzoek tot wraking niet aan de wrakingskamer voor te leggen als de onder a. of f. genoemde omstandigheid zich voordoet, of als hij al einduitspraak heeft gedaan in de hoofdzaak of is begonnen met het uitspreken van de einduitspraak. Hij kan ook beslissen het verzoek tot wraking niet aan de wrakingskamer voor te leggen als er redelijkerwijs geen twijfel over kan bestaan dat dit verzoek geen wrakingsverzoek in de zin van de Awb, Rv of Sv betreft omdat in het verzoek iedere motivering ontbreekt. Daarvan is alleen sprake als ondubbelzinnig kan worden vastgesteld dat in het verzoek geen enkel feit en geen enkele omstandigheid is vermeld waaruit kan volgen dat de rechterlijke onpartijdigheid van de desbetreffende zittingsrechter schade kan lijden of dat daarvoor een objectief gerechtvaardigde vrees bestaat. De beslissing het verzoek tot wraking niet aan de wrakingskamer voor te leggen legt de rechter vast in een proces-verbaal, een uitspraak of in een (eventueel per e-mail te verzenden) aan de verzoeker tot wraking gerichte brief.

4. Buiten zitting kan de (plaatsvervangend) voorzitter van de wrakingskamer of – bij hun afwezigheid – één van de leden van de vaste wrakingskamer een tegen de wrakingskamer of één van haar leden gericht verzoek tot wraking direct buiten behandeling laten als hij/zij van oordeel is dat de onder f. of g. genoemde omstandigheid zich voordoet. Dit wordt (eventueel per e-mail) schriftelijk aan de indiener van het verzoek bevestigd. Ter zitting kan de wrakingskamer een tegen de wrakingskamer of één van haar leden gericht verzoek tot wraking direct buiten behandeling laten als zij van oordeel is dat de onder f. en g. genoemde omstandigheid zich voordoet, als zij al einduitspraak heeft gedaan op het wrakingsverzoek dan wel is begonnen met het uitspreken van de einduitspraak.

5. De voorzitter van de vaste wrakingskamer bepaalt een tijdstip voor de behandeling van het wrakingsverzoek, tenzij lid 2, 3 of 4 wordt toegepast of de rechter in de wraking heeft berust.

6. De mondelinge behandeling van het wrakingsverzoek vindt plaats in het openbaar, tenzij behandeling van de hoofdzaak waarin het wrakingsverzoek gedaan is, op grond van de wet niet

openbaar is. Behandeling van het wrakingsverzoek vindt, behoudens de aanwezigheid van zeer klemmende redenen, niet plaats via een telefonische of digitale verbinding.

7. De rechter wordt in de gelegenheid gesteld vooraf een schriftelijke reactie op het wrakingsverzoek in te dienen. De verzoeker en de rechter worden bij de behandeling van het verzoek in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. De wederpartij in de hoofdzaak wordt als toehoorder uitgenodigd voor de behandeling. Deze wederpartij is weliswaar geen partij in het wrakingsincident, maar kan er wel belang bij hebben om erop toe te zien dat in het wrakingsincident niet de inhoud van de hoofdzaak wordt besproken. Als dit naar het oordeel van de wrakingskamer voor een juiste behandeling van het wrakingsverzoek nodig is, krijgt de wederpartij de gelegenheid zich daarover uit te spreken. Omdat de wederpartij geen partij is in het wrakingsincident, worden aan de wederpartij – behalve de beslissing op het wrakingsverzoek – geen stukken betreffende de wraking toegezonden.

9. De rechter is geen partij. Hij verstrekt informatie aan de wrakingskamer. Hij behoeft zich niet te verdedigen en kan zich onthouden van het geven van een mening over de ontvankelijkheid en gegrondheid van het verzoek.

10. Van de mondelinge behandeling wordt geen proces-verbaal opgemaakt.

5. Berusting

De rechter kan aan de griffier van de wrakingskamer te kennen geven dat hij in de wraking berust. In dat geval bericht de griffier van de wrakingskamer dit aan de verzoeker en de andere partijen in de hoofdzaak.

6. De beslissing op het verzoek

1. De wrakingskamer beslist zo spoedig mogelijk op het in behandeling genomen wrakingsverzoek, tenzij de rechter in de wraking heeft berust.

2. De beslissing is gemotiveerd en wordt schriftelijk gegeven. De beslissing kan ook mondeling worden gegeven, waarna de schriftelijke uitwerking van de beslissing zo spoedig mogelijk nadien wordt gegeven.

3. De beslissing wordt in het openbaar uitgesproken.

4. De beslissing wordt onverwijld ter hand gesteld of toegezonden aan de verzoeker, de andere partijen in de hoofdzaak en de rechter.

5. De beslissing strekt tot niet-ontvankelijkverklaring, dan wel tot toewijzing of ongegrondverklaring van het verzoek.

6. Na de uitspraak wordt de behandeling van de hoofdzaak zo spoedig mogelijk voortgezet.

7. Tegen de beslissing staat op grond van de wet geen beroep open.

Dit protocol is vastgesteld door de wrakings- en verschoningskamer op 30 juni 2023. Het komt in de plaats van het door het bestuur op 24 november 2020 vastgestelde protocol, dat per 1 april 2021 in werking is getreden.